

[Frode Jakobsen.]

NATO, fortæller, at en følge af, at vi er med i NATO, naturligvis er, at så kan vi ikke sige vores mening. Nej, krav om ensretning og krav om, at alle landene skal bøje sig under én stats politik, vil være de to største farer for bevarelsen af sammenholdet omkring NATO i 1969.

Der er andre, der allerede nu drager den konklusion, at vi må ud af NATO som en protest mod USAs Vietnampolitik. Det er i virkeligheden den samme tankegang som den, jeg kalder den konservative — bare med modsat konklusion. Den ene part siger: vi skal holde vores mund, fordi vi er medlemmer af NATO. Den anden part siger: vi skal ud af NATO, fordi vi ikke vil holde vores mund. Jeg mener, at vi skal være med i NATO for at tale — for at tale med dér, hvor vestens politik bliver til.

Jeg tror på, at enhver parallelisering mellem Vietnam og NATO er både meningsløs og farlig. NATO var jo ikke svaret på den kommunistiske idé. I så fald ville det have været et ringe svar. Nej, det var svaret på udbredelse af kommunismen med magt, og troede jeg på, at det, som sker i Vietnam i dag, er udbredelse af kommunisme med væbnet magt fra den ene stat til den anden, ja, så ville jeg prise amerikanerne, fordi de kom et nødstedt folk til hjælp. Sådan er det jo ikke. Det er den moralske forskel imellem situationen i Europa i 1949 og stillingen i Asien i dag.

Den politiske forskel er, at NATO i 1949 formindskede faren for en kommunistisk fremtrængning, medens amerikanernes politik i Vietnam fremmer denne fare. I Europa var det nationerne, som følte sig truet og søgte sammen om et fælles værn, en politik, som der i de enkelte lande var en helt overvejende tilslutning til.

Som Walter Lippmann har sagt det: hvis vi skulle have en parallel i Asien i dag, måtte det betyde, at Japan, Indien, Pakistan, Burma, ja Sovjetunionen, alle Kinas naboer, bad USA om hjælp til én stor enig sammenslutning mod en kinesisk trussel. Der er ikke den ringeste tendens i den retning. En sådan politik kunne kun påtvinges Asiens lande. Det er derfor, NATO hæmmede kommunismens fremtrængning i Europa, medens kampen i Vietnam fremmer den i Asien,

På en tredje måde er Vietnamkrigen en belastning for NATO. Det har Lippmann også peget på. Amerikanernes vældige engagement i Asien slider på deres styrke — så meget, at det spørgsmål opstår, om det ikke formindsker værdien af USAs garantier over for Europa. Afgørende for tilliden til en alliance er jo ikke bare den gode vilje, men endnu mere evnen.

Det er en sørgelig situation, og spørgsmålet er naturligvis først og fremmest, hvordan vi kommer videre. Det er ikke frugtbart at blive stikkende i en diskussion om, hvem der har mest skyld. Det er jeg helt enig med udenrigsministeren i. Det er fremtiden, der tæller, og fremtiden ligger i forhandling. En forudsætning for at komme til forhandling og for, at forhandlinger kan lykkes, er dog forståelse af hinandens måde at tænke på, og den når man ikke ved at se helt væk fra fortiden, for det er fortiden, der har formet den måde at tænke på.

Jeg tror på oprigtigheden hos amerikanerne — naturligvis ikke på, at de er oprigtige alle sammen — men det er så meget lettere for os at tale om tillid, end det er for vietnameserne. For vietnameserne er det den samme krig, som de har måttet kæmpe gennem 20 år. Amerikanerne hjalp franskmændene. Det var dem, der hovedsageligt finansierede krigen fra 1950, og de begyndte straks efter 1954 at opbygge den hær, som befrielsesfronten må kæmpe imod i dag. Styret i Saigon kunne ikke bestå ret længe uden dem. Kan man så fortænke vietnameserne i, at de synes, det er den samme krig? Man kan også forstå deres skepsis, når amerikanerne nu pludselig taler om fred på Genèveaftalens betingelser, for krigen er jo kommet, fordi amerikanerne og Saigon ville forhindre Genèveaftalens betingelser. Skulle amerikanerne virkelig være gået igennem dette blodbad i årevis og nu have 210.000 mand stående i Vietnam for at vende tilbage til det, de kunne have fået gratis i 1954, Genèveaftalens betingelser?

Alt dette må tages i betragtning, ikke for at holde med den ene part mod den anden, men fordi forståelse er en forudsætning for at komme på talefod. Begge parter tror på deres sags retfærdighed, og de asiatiske kommunisters teori lærer, at det ikke er våbnene, der tæller, men menneskene og